পাঠ
पाठ 12

মহাভাৰতৰ পম খেদি	महाभारत के बारे में बातचीत
মোমায়েক : মম্পনাইঁত, তোমালোকে ˊি. ভি. চাম্প আছা নেকি?	मामाजी : प्यारे बच्चो, क्या तुम टी. वी. देख रहो?
ভাগিনইঁত : মোমাম্পদেউ, আহক আহক।	भांजे : हाँ मामाजी! आइए, आइए।
মোমায়েক : তোমালোকে ˊি. ভি. কেতিয়া ল’লা?	मामाजी : तुम लोगों ने टी. वी. कब लिया?
ভাগিনইঁত : তিনি বছৰমান হল আৰু। নিজৰ ˊি. ভি.ত মহাভাৰত ধাৰাৱাহিক চালোঁ। অৱশ্যে লোকৰ ˊি. ভি.ত মাজে মাজে ৰামায়ণ চাম্পছিলোঁ। মোমাম্পদেউ আপুনি যে অকলে আহিল! লীনাইঁতক নানিলে?	भांजे : लगभग तीन साल पहले। अपने टी. वी. पर महाभारत धारावाहिक देख रहे हैं। रामायण जरुर दूसरों के टी. वी. पर देखते थे। मामाजी आप अकेले ही आए हैं क्क्या? लीला और मामी को नहीं लाए क्या?
মোমায়েক : পৰহি সিহঁত ভিনিহিয়েকৰ ঘৰ পালেগৈ। অহা পূজাৰ বন্ধত স্পয়ালৈ আহিব। বাৰু কোৱাচোন, তোমালোকে তো মহাভাৰত চাম্পছা; স্পয়াৰ আঁাস্পতকৈ ডাঙৰ	मामाजी : वे परसों अपनी दीदी के घर चले गये हैं। वे अगली पूजा की छट्टियों में यहाँ आएँगे। अच्छा बताओ, महाभारत तो तुमने देखा; उसका सबसे बड़ा वीर पुरुष कौन है?

বীৰ কোন আছিল?

দীপক :মোৰ মতে কর্ণ আছিল ঔাম্পতকৈ ডাঙৰ বীৰ। কিন্তু অদৃষ্টম্প তেওঁক নানা ধৰণে চলনা কৰিছিল। ফলত কর্ণৰ পৰাজয় হৈছিল।

মোমায়েক : আৰু অর্জুন?

দীপালি :অর্জুনৰ নিজৰ সামর্থ সীমিত আছিল। কৃষ্ণ আছিল অর্জুনৰ শক্তি। কৃষ্ণ অবিহনে অর্জুনে একো কৰিব নোৱাৰিছিল ।

মোমায়েক : বাঃ, বঢ়িয়া সমালোচনা কৰিছা।

দীপালি : দুর্যোধন আছিল খাঁি ভিলেম্পন। তেওঁ পাণ্ডৱক হিংসা কৰিছিল। সেম্প কথা লুকাম্প ৰখা নাছিল। তেওঁ শেষ পর্যন্ত তেওঁৰ দম্ভ ত্যাগ কৰা নাছিল।

দীপক :কৌৰৱে আগতে অন্যায় কৰিছিল সঁচা। কিন্তু অভিমন্যু বধৰ পাছত একো অন্যায় কৰা নাছিল। পাণ্ডৱেহে কৰিছিল।

মোমায়েক :অহা পৰহিৰ পৰা হেনো ি.

दीपक : मुझे लगता है सबसे बड़ा वीर कर्ण। किन्तु नियति ने उसके साथ खिलवाड़ किया। फलस्वरुप कर्ण पराजित हुआ।

मामाजी : और अर्जुन?

दीपाली : अर्जुन की शक्ति सीमित थी। कृष्ण ही थे अर्जुन की शक्ति। कृष्ण नहीं होते तो अर्जुन कुछ करने में भी समर्थ नहीं थे।

मामाजी : वाह! बढ़िया बात कही।

दीपाली : दुर्योधन था पूरा खलनायक। उसकी पांडवों के प्रति हिंसा की प्रवृत्ति थी। यह बात उसने छिपाई भी नहीं। अंत तक उसने अपना दंभ नहीं छोड़ा।

दीपक : सच में कौरवों ने पहले अन्याय किया था, पर अभिमन्यु वध के बाद उन्होंने अन्याय नहीं किया। बाद में अन्याय पांडवों ने ही किया था।

मामाजी : सुना है -- (अगले) परसों से 'श्रीकृष्ण' टी. वी. में दिखाएँगे।

ভি.ত 'শ্রীকৃষ্ণ' দেখুৱাব।

সেম্পখনো বৰ ভাল ধাৰাবাহিক হব। তোমালোকে মনযোগ সহকাৰে চাবা।

দীপালি : আমাক কব লাগে নে? আমি নিশ্চয় চাম।

(এনেতে দীপালিৰ মাকৰ প্ৰবেশ)

মাক : অ' ককাম্পদেউ আহিছা! মম্প গমেম্প নাপাওঁ। ঐ দীপালি, তহঁতে কিয় মোক আগতে নকলি? মোমায়েৰক চাহ একাপ দিলি নে? .....আহা ককাম্পদেউ, প্ৰথমে হাত ভৰি ধোৱাহি। পিছত কথা পাতিম।

মোমায়েক : ব'ল বাৰু। দীপক মম্পনা, চাহৰ পাছত আকৌ কথা পাতিম দেম্প।

वह भी बड़ा अच्छा धारावाहिक होगा। तुम लोग ज़रूर देखना।

दीपाली : क्या यह आप हमसे कह रहे हैं? हम जरुर देखेंगे।

(दीपाली की माँ का प्रवेश)

माक : ओ! बड़े भैया आए हैं। मुझे पता ही नहीं। दीपाली, तुमलोगों ने भी मुझसे नहीं कहा। मामाजी को चाय पिलाई या नहीं। आइए भैया, पहले हाथ पैर धो लीजिए। बादमें बातें होंगी।

मामाजी : ठीक है! चलो। दीपक बेटे, चाय के बाद तुम लोगों के साथ फिर बातें होंगी।

शब्दार्थ

असमिया शब्द	हिंदी अर्थ
মম্পনাহঁত	प्यारे बच्चो!
নিজৰ	अपना
লোকৰ	अन्य लोगों का
মোমাম্পদেউ	मामा
পূঁজা	पूजा
আাম্পতকৈ	सबसे
বীৰ	वीर
অদৃষ্ট	अदृष्ट
ধৰণে	प्रकार से
নিৰস্ত্র	निरस्त्र
ফলত	फलस्वरूप
পৰাজয়	पराजय
অবিহনে	के अभाव में
বঢ়িয়া	बढ़िया
সমালোচনা	समालोचना
খাঁি	पूरी तौर पर, शुद्ध
হিংসা	हिंसा
লুকাম্প	छिपा कर
শেষ	अंत
দম্ভ	दंभ
ত্যাগ	त्याग
অন্যায়	अन्याय
যুদ্ধত	युद्ध में
	(बीता हुआ)

পৰহি	परसों
মনোযোগ	मनोयोग, ध्यान से
সহকাৰে	के साथ
গম	पता
প্রথমে	पहले
ভৰি	पैंर
হাত	हाथ

अभ्यास

I. उदाहरण के अनुसार कोष्ठक में दिए शब्दों की सहायता से वाक्य पूरे कीजिए।

उदाहरण : তেওঁ নাহিল, কাৰণ _____। (गा वेया)

⟶ তেওঁ নাহিল, কাৰণ তেওঁৰ গা বেয়া।

1. তোমালোক ধাৰাবাহিক শ্রীকৃষ্ণ চাবা, কাৰণ _____। (धाৰাবহিক)
2. তেওঁলোকে লোকৰ ৈ. ভি.ত ৰামায়ণ চাম্পছিল, কাৰণ _____। (ৈ. ভি. নাছিল)
3. লীনাহঁত বাপেকৰ লগত নাহিল, কাৰণ _____। (ভিনিহ্হিয়েক ঘৰ)
4. অর্জুনৰ শক্তি সীমিত আছিল, কাৰণ _____। (শ্রীকৃষ্ণ .....শক্তিৰ মুল)
5. দুর্যোধনে শেষ পর্যন্ত দম্ভ ত্যাগ কৰা নাছিল, কাৰণ _____। (তেওঁ .... ভিলেম্পন)

II. उदाहरण के अनुसार नीचे दिए गए वाक्यों का परिवर्तन कीजिए।

उदाहरण : (क) মহাভাৰতৰ ডাঙৰ বীৰ কর্ণ।

⟶ মহাভাৰতৰ ডাঙৰ বীৰ আছিল কর্ণ।

1. মহাভাৰতৰ প্ৰধান ভিলেম্পন দুৰ্যোধন।
2. কৃষ্ণ অবিহনে অৰ্জুন শক্তিহীন।
3. মহাভাৰত ধাৰাবাহিকৰ প্ৰেৰণা ৰামায়ণ।
4. মথুৰা 'শ্ৰীকৃষ্ণৰ' জন্মভূমি।
5. দীপালিহঁতৰ মহাভাৰতৰ সমালোচনা বৰ বঢ়িয়া।

(খ) সেম্পখন এখন ভাল ধাৰাবাহিক আছিল।

⟶ সেম্পখন এখন ভাল ধাৰাবাহিক হব।

1. ৰামায়ণৰ আদৰ্শত বহুতো পৌৰাণিক ধাৰাবাহিক ওলাল।
2. ককাম্পদেউ তুমি কেতিয়া আহিলা?
3. আমি লোকৰ ঘৰত ৈ. ভি. চাম্পছিলোঁ।
4. তম্প মোৰ কাৰণে চাহ আনিলি।
5. 'মহাভাৰত'খন বৰ ভাল ধাৰাবাহিক আছিল।

(গ) কৃষ্ণৰ জন্মস্থান দ্বাৰকা।

⟶দ্বাৰকা কৃষ্ণৰ জন্মস্থান।

1. দুৰ্যোধন আছিল প্ৰকৃত ভিলেম্পন।
2. কৃষ্ণ অবিহনে একো কৰিব নোৱাৰিছিল অৰ্জুনে।
3. নিজৰ কি আছিল অৰ্জুনৰ?
4. কৰ্ণ আছিল মহাভাৰতৰ অৌম্পতকৈ ডাঙৰ বীৰ।
5. ৈ. ভি. তোমালোকে কেতিয়া ল'লা?

III. वाक्य में रेखांकित शब्दों के स्थान पर कोष्ठक में दिए गए शब्दों का प्रयोग कर सही वाक्य बनाइए।

उदाहरण : आमि যোৱা বছৰ ৈ. ভি. ললোঁ। (অহা)

→ আমি অহা বছৰ ঁি. ভি. লম।

1. যোৱা মাহত মোমাম্পদেউ আহিছিল। (অহা)
2. যোৱা কালি ভিনিহিয়েৰ ঘৰলৈ গ'ল। (পৰহি)
3. পৰহিৰ পৰা 'শ্রীকৃষ্ণ' দিব। (যোৱাকালি)
4. প্রথমৰ পৰা দুর্যোধনে দম্ভ ত্যাগ কৰা নাছিল। (শেষ)
5. মোমাম্পদেউ, আপুনি 'মহাভাৰত' চালে? (লীনাহঁত)

IV. কোষ্ঠক में दिए गए शब्दों में से सही शब्द चुनकर वाक्य पूरे कीजिए।

(গম, বঢ়িয়া, লোকৰ, ঔাম্পতকৈ, দেম্প, চোন, নেকি)

1. কর্ণ আছিল _____ ডাঙৰ বীৰ।
2. এম্প কথাৰ মম্প _____ নাপাওঁ।
3. অৰশ্যে _____ ঁি. ভি.ত মাজে মাজে ৰামায়ণ চাম্পছিলোঁ।
4. দীপালিহঁতৰ সমালোচনা বৰ _____।
5. ককাম্পদেউ আহা, ভৰি হাত _____।
6. পিছত তোমালোকৰ লগত কথা পাতিম _____।

V. उदाहरण के अनुसार दिए गए शब्दों को सही क्रम में रखकर वाक्य बनाइए।

उদাহৰণ : চালোঁ নিজৰ ধাৰাবাহিক ঁি. ভি.ত ৰামায়ণ

→ নিজৰ ঁি. ভি.ত ধাৰাবাহিক ৰামায়ণ চালোঁ।

1. সিহঁত বায়েকৰ পালেগৈ ঘৰ পৰহি
2. কৃষ্ণ বন্ধু বিপদৰ সকলোৰে
3. অভিমন্যু বীৰ মহাভাৰতৰ এজন
4. দিবা মোমায়েৰাক চাহ তোমালোকে

VI. उदाहरण के अनुसार नीचे दिए गए प्रत्येक वाक्य से जितने हो सकें उतने प्रश्नवाची वाक्य बनाइए।

उदाहरण : মম্প সদায় ৰাতিপুৱা ছয় বজাত শুম্প উঠোঁ।

→ মম্প কেম্পবজাত শুম্প উঠোঁ?

→ ছয় বজাত কোন শুম্প উঠোঁ?

→ মম্প ছয় বজাত কি কৰোঁ?

1. সি সদায় ফুবল খেলি ভাল পায়।
2. মাদক দ্রব্য স্বাস্থ্যৰ বাবে ক্ষতিকৰ।

पढ़िए और समझिए।

প্রকৃত যোৰ

এসময়ত এজন সন্যাসীয়ে এখন অৰণ্যত তপস্যা কৰি আছিল। এদিন হঠাৎ কাউৰীৰ মুখৰ পৰা ঐা নিগনি পোৱালি তেওঁৰ হাতত পৰিল। তেওঁ নিগনি পোৱালিটোক ঘৰলৈ নিলে। ঘৈণীয়েকৰ অনুৰোধত তেওঁ নিগনিটোক এজনী দিপলিপ ছোৱালীত পৰিণত কৰিলে। ছোৱালীজনীৰ নাম ৰাখিলে মুষিকা।

মুষিকা লাহে লাহে গাভৰু হল। মাকে দৰা বিচাৰিলে। বাপেককো তাগিদা দিলে। সন্যাসীয়ে প্রথমতে দৰা হিচাপে সূর্যক মাতিলে। দৰাম্প কম্পনা চালে। দৰাম্প ছোৱালী পচন্দ কৰিলে। কিন্তু নকৰিলে মুষিকাম্প। তাম্প কলে, 'এওঁ বৰ উজ্বল। এওঁতকৈ ভাল আৰু ডাঙৰ কোনো নাম্প নে?' সন্যাসীয়ে এম্পবাৰ মেঘক মাতি আনিলে। মূষিকাম্প কলে, 'এওঁ ঠিকেম্প আছিল। পিছে বৰ ক'লা। এওঁতকৈ ভাল আৰু বলবান কোনো নাম্প নে?' সন্যাসীয়ে এম্পবাৰ ধুমুহাক আনিলে। মূষিকাম্প দেউতাকক কলে, 'দেউতা, তুমি কেনেকুৱা দৰা আনিলা? এওঁ বৰ চঞ্চল। এওঁতকৈ ধীৰ স্থিৰ কোনো নাম্প নে?' এম্পবাৰ সন্যাসীয়ে পর্বতক আনিলে। মুষিকাম্প কলে, 'দেউতা বেয়া নাপাবা। এম্পজন দৰাও মোৰ পচন্দ নহ'ল। এওঁতকৈ ডাঙৰ আৰু কোনো নাম্প নে?' সন্যাসীৰ খং উঠিল। ঘৈণীয়েকে গিৰিয়েকক কলে, 'আৰু এবাৰ চেষ্টা কৰক।

এম্পটোৱে আমাৰ শেষ চেষ্টা হব।' সন্যাসীয়ে খণ্ডতে ঐা নিগনি পোৱালি ধৰি আনিলে। তেওঁ জীয়েকক কলে, 'শেষ বাৰৰ বাবে এম্পজন দৰা আনিলোঁ। মম্প আৰু নোৱাৰিম। তম্প মনটোক সুধি চা।'

দৰাম্প কম্পনা চালে। ছোৱালীয়ে দৰা দেখিলে। এম্পবাৰ মূষিকাৰ আনন্দম্প পাৰ নধৰা হ'ল। তাম্প উলাহতে এপাক নাচিলে। বাপেকক কলে, -- 'এম্পজন মোৰ কাৰণে উপযুক্ত দৰা হব। এওঁৰ লগতে মম্প বিয়া হম। তোমালোকে ততালিকে বিয়াৰ দিহা কৰা।' সন্যাসীৰ হিয়ামন জুৰ পৰিল। তেওঁ সকলো কথা বুজিলে। তেওঁ মূষিকাক মন্ত্রৰ বলত পুনৰ ঐি নিগনি পোৱালিত পৰিণত কৰিলে।

नये शब्द

असमिया शब्द	हिन्दी अर्थ
এসময়ত	एक समय
সন্যাসী	सन्यासी
অৰণ্য	अरण्य, जंगल
তপস্যা	तपस्या
কাউৰী	कौआ
নিগনি	चूहा
পোৱালি	बच्चा
দিপলিপ	बहुत सुन्दर
অনুৰোধ	अनुरोध
মন্ত্র	मन्त्र
গাভৰু	(जवान) लड़की
দৰা	वर
কম্পনা	वधू
কন্যা	कन्या

উজ্বল	उज्ज्वल
মেঘ	मेघ
বলবান	बलवान
কেনেকুৱা	कैसे
খং	गुस्सा, क्रोध
উঠিল	उठ गया
চেষ্টা	कोशिश
মন	मन
উলাহ	उल्लास
উপযুক্ত	उपयुक्त
বিয়া	शादी
হম	हूँगी
দিহা	सलाह
হিয়া	हिया, हृदय
জুৰ	ठंडक
পৰিণত	परिणत

अभ्यास

I. एक वाक्य में उत्तर दीजिए ।

1. সন্যাসীয়ে মুষিকাক ক'ত পালে?
2. সন্যাসীয়ে প্রথমতে দৰা হিচাপে কাক আনিলে?
3. মেঘক কিয় ছোৱালীজনীয়ে অপচন্দ কৰিলে?
4. সন্যাসীৰ মতে মেঘতকৈ কোনজন দৰা ভাল?
5. সন্যাসীয়ে শেষবাৰৰ বাবে দৰা হিচাপে কাক আনিলে?
6. নিগনিক দেখি ছোৱালীজনীয়ে কি কলে?

II. प्रश्न क्रम 1 में दिए गए वाक्यों में आए नये शब्दों पर घेरा लगाइए।

III. दोनों स्तम्भों में दिए गए शब्दों के सही जोड़े बनाइए।

দৰা	স্থিৰ
ধীৰ	কম্পনা
হিয়া	ঘৈণীয়েক
লাহে	মন
গিৰিয়েক	ধীৰে

IV. हिन्दी में अनुवाद कीजिए :

জিম কৰবেট এজন বিখ্যাত চিকাৰী আছিল। তেখেতে কুমায়ুন ৰেঞ্জত কেম্পবটাও নৰখাদক বাঘ বধ কৰিছিল। তেখেতে নিজৰ চিকাৰ কাহিনীৰ ওপৰত কেম্পবাখনো কিতাপ লিখিছিল। জিম কৰবেট ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান তেখেতৰ নামেৰে নামাকৰণ কৰা হৈছিল। আমি কালি তাঁলৈ গৈছিলোঁ।

V. असमिया में अनुवाद कीजिए :

कल मैं कामाख्या मंदिर गया था। मेरा दोस्त हरि भी मेरे साथ गया था। हमलोगों ने मंदिर में पूजा की और प्रसाद चढ़ाया। उसके बाद हमलोग नीचे उतर आए। आते समय थोड़ी बारिश भी हुई। हमलोग भीग गए। शाम को हमलोग घर पहुँचे। माताजी ने पूछा -- 'इतनी देर क्यों हुई?' हमने उन्हें पूरा हाल बता दिया। उनका गुस्सा शांत हो गया।

VI. 'रामायण' सीरियल के बारे में असमिया में एक अनुच्छेद लिखिए।

टिप्पणियाँ

1. १ से १२ तक पाठों में आए भूत और भविष्य काल के वाक्यों से विद्यार्थियों को परिचित कराया गया है। इस संदर्भ में विद्यार्थियों की सुविधा के लिए एक सारणी नीचे दी जा रही है।

सर्वनाम	सामान्य भूत	पूर्ण भूत	अपूर्ण भूत	भविष्य	अपूर्ण भविष्य
মই	আহিলোঁ	আহিছিলোঁ	আহি আছিলোঁ	আহিম	আহি থাকিম

তম্প	খালি	খাম্পছিলি	খাম্প আছিলি	খাবি	খাম্প থাকিবি
তুমি	চালা	চাম্পছিলা	চাম্প আছিলা	চাবা	চাম্প থাকিবা
সি	পালে	পাম্পছিলা	পাম্প আছিলা	পাবা	পাম্প থাকিবা
আপুনি	দিলে	দিছিল	দি আছিল	দিব	দি থাকিব

3. असमिया में बहुवचन बनाने के लिए तीन प्रकार की विभक्तियाँ लगती हैं। जैसे 'तुमि', 'तेओँ', 'आपुनि' के साथ -'लोक' , तुच्छार्थ बोधक विशेष्य पदों के साथ '-बोर' और 'तइ', 'सि', 'एइ', 'ताइ' सर्वनाम और संबंधवाचक विशेष्य पदों के साथ '-हँत' का प्रयोग किया जाता है। जैसे --

एकवचन	बहुवचन
तुमि	तोमालोक
आपुनि	आपोनालोक
तेओं	तेओंलोक
तइ	तहँत
सि	सिहँत
एइ	एइहँत
ताइ	ताइहँत / सिहँत *
लोरा	लोराबोर
किताप	कितापबोर
घर	घरबोर

* कभी कभी 'लड़की' या 'स्त्री' का बहुवचन रूप बनाने के लिए 'सिहँत' का प्रयोग होता है।